

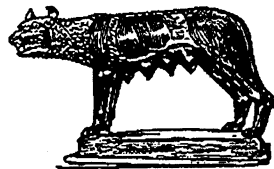
COLLECTION DES UNIVERSITÉS DE FRANCE
publiée sous le patronage de l'ASSOCIATION GUILLAUME BUDÉ

RES GESTAE DIVI AVGVSTI

HAUTS FAITS
DU
DIVIN AUGUSTE

TEXTE ÉTABLI ET TRADUIT
PAR
JOHN SCHEID
Professeur au Collège de France

PARIS
LES BELLES LETTRES
2007

ἐπόησα, ἄς μετ' ἐκεῖνο[ν χ]ρόνον ἐξῆς [τοῖς μ]ετέπειτα ἐνιαυτοῖς δόγματι συνκλήτου καὶ νόμῳ ἐπόησαν οἱ ὕπα[τοι. 3 Θηρομαχίας τῶι δήμῳ τῶν] ἐκ Λιβύης θηρίων ἐμῶι ὀνόματι ἢ υἰῶν καὶ υἰων[ῶν ἐν τῶι ἵπποδρόμῳ ἢ ἐν τῆι ἀγορᾷ ἢ ἐν τοῖς] ἀμφιθεάτροις ἔδωκα ἑξάκις καὶ εἰκοσάκις, ἐν [αἷς κατεσφάγη θηρία ἐγγὺς τρισχέιλια] καὶ πεντακόσια.

23. Ναυμαχίας θέαν τῶι δήμ[ῳ] ἔδωκα π[έρ]αν τοῦ Τε[βέριδος, ἐν ᾧ τό]πῳ[ι] νῦν ἐστὶν ἄλσος Καισάρων, ἐκκεχωσμ[ένης τῆς γῆς] εἰ[ς] μῆκ[ος] χειλίων ὀκτακοσίων ποδῶν, ἐπὶ πλάτος χιλίων διακο[σ]ίων· ἐν ἡι τριάκο[ν]τα ναῦς ἔμβολα ἔχουσαι τριήρεις ἢ δίκροτοι, αἱ δὲ ἦσσανες πλείους ἐναυμάχησαν. Ἐν τ[ούτῳ]ι τῶι στόλῳι ἠγωνίσαντο ἕξω τῶν ἐρετῶν πρόσπου ἄνδρες τρι[σχ]ε[ί]λι[οι].

24. 1 [Εἰς ν]αοὺς πασῶν πόλεων τῆς Ἀσίας νεικήσας τὰ ἀναθέ[ματα ἀ]ποκατέστησα, [ἃ] κατεσχῆκει ἱεροσυλήσας ὁ ὑπ' ἐμοῦ καταγωνισθεὶς πολέ[μιος.] 2 Ἄνδριάντες πεζοὶ καὶ ἐφιπποί μου καὶ ἐφ' ἄρμασιν ἀργυ-

3 Θηρομαχίας τῶι δήμῳ τῶν] ἐκ Λιβύης *Bu cet.* : Εἴκοσιν ἕξ κυ[ν]ηγίας ἐκ τῆς Λιβύης *Ra-Pre* [---] *Mo* || υἰων[ῶν ἐν τῶι ἵπποδρόμῳ ἢ ἐν τῆι ἀγορᾷ ἢ ἐν τοῖς] ἀμφιθεάτροις ..., ἐν [αἷς κατεσφάγη θηρία ἐγγὺς τρισχέιλια] καὶ πεντακόσια *Bu d'après Ap. cet.* : [---] *Mo* || [κατεσφάγη *Pre Bu cet.* : [κατεκόπη *We* || καὶ πεντακόσια *Ap Vo Pu Web* : [καὶ πεντακόσια] *Ga errore* [---] *Mo* 23. ἐκκεχωσμ[ένης τῆς γῆς] *Bu ex Ap cet.* : ἐκκεχω[κῶς] *Mo edd. prior.* || χιλίων *Ac* : χειλίων *Ap* || ἐπὶ πλάτος *Bu Ri ex Ap* : εἰς πλάτος *Mo We Ga Vo Pu* || δὲ ἦσσανες *Ac* : δ' ἦσσανες *Ap* 24. 1 νεικήσας *Ac* : νικήσας *Ap.*

Jeux Martiaux, que les consuls ont célébré depuis lors, au cours des années suivantes, en vertu d'un sénatus-consulte et d'une loi 3. Vingt-six fois, en mon nom ou en celui de mes fils et petits-fils, j'ai offert au peuple des chasses de fauves africains au cirque, au forum ou bien dans des amphithéâtres ; pendant

ροῖ εἰστήκεισαν ἐν τῇ πόλει ἐγγύς ὀγδοήκοντα, οὓς αὐτὸς ἦρα, ἐκ τούτου τε τοῦ χρήματος ἀναθήματα χρυσᾶ ἐν τῷ ναῶ[ι] τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ τε ἐμῷ ὀνόματι καὶ ἐκείνων, οἵτινες με [τ]ούτοις τοῖς ἀνδριᾶσιν ἐτείμησαν, ἀνέθηκα.

25. 1 Θάλασσα[ν] πειρατευομένην ὑπὸ ἀποστατῶν δούλων [εἰ]ρήνευσα· ἐξ ὧν τρεῖς πού μυριάδας τοῖς δε[σπόται]ς εἰς κόλασιν παρέδωκα. 2 Ὡμοσεν εἰς τοὺς ἐμοὺς λόγους ἅπασα ἡ Ἰταλία ἐκούσα κα[μὲ πολέμου,] ὦι ἐπ' Ἀκτίω ἐνείκησα, ἡγεμόνα ἐξη[τήσατο ὦ]μοσαν εἰς τοὺς [αὐτοῦ]ς λόγους ἐπαρχεῖαι Γαλατία Ἰσπανία Λιβύη Σ[ικελία Σαρ]δῶ. 3 Οἱ ὑπ' ἐμ[αῖς σημείαις τό]τε στρατευ[σάμε]νοι ἦσαν συνκλητικοὶ πλε[ίους ἐπτ]α[κοσί]ων [ἐ]ν [αὐτοῖς οἱ ἢ πρότερον ἢ μετέπει]τα ἐγένοντο ὑπατοὶ ἄχρι ἐ[κ]ε[ῖν]ης τῆς ἡμέ[ρας ἐν ἣ] ταῦτα γέγραπτα[ι] ὀ[γδοή]κοντα τρεῖς, ἱερεῖς πρόσπου ἑκατὸν ἐβδομή[κ]οντα.

26. 1 Πασῶν ἐπαρχειῶν δήμο[υ Ῥω]μαίων, αἷς ὄμορα ἦν ἔθνη τὰ μὴ ὑποτασσ[όμε]να τῇ ἡμετέραι ἡγε-

2 ἐτείμησαν *Ac* : ἐτίμησαν *Ap*

25. 3 πλε[ίους ἐπτ]α[κοσί]ων *Mo cet.* : πλείους ἐπτακοσίων *errore Ga* || [ἐ]ν [αὐτοῖς οἱ] *Mo cet.* : ἐν [τούτοις οἱ] *We* || ἄχρι ἐ[κ]ε[ῖν]ης τῆς ἡμέ[ρας] *Bu cet.* : [εἰς ἐκ]ε[ῖν]ην τὴν ἡμέ[ραν] *Mo*

sur un quadriges. Je les ai moi-même fait enlever et de leur produit, j'ai déposé des dons en or au sanctuaire d'Apollon, en mon nom et au nom de ceux qui ont voulu m'honorer par des statues.

25. 1. J'ai libéré la mer des pirates. Au cours de cette guerre, j'ai capturé environ trente mille esclaves qui avaient échappé à leurs maîtres et pris les armes contre la République, et je les ai rendus à leurs maîtres pour qu'ils fussent châtiés. 2. De son plein gré l'Italie toute entière m'a prêté serment d'allégeance, et m'a réclamé comme chef pour la guerre dans laquelle j'ai